

Dönem : 1

Toplantı : 6

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 930

6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/144; Cumhuriyet Senatosu 1/748)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 124)

Millet Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü

Sayı: 1421/6648 - 1/144

19 . 4 . 1967

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 17 . 4 . 1967 tarihli 87 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

F. Bozbeyle

Millet Meclisi Başkanı

NOT: Bu tasarı 27 . 2 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 27 . 7 . ; 1 . 8 . ; 26 . 11 . 1966, 14 ve 17 . 4 . 1967 tarihli 120, 122, 24, 84 ve 87 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı: 124)

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu

Esas No. 1/748

Karar No. 26

10 . 5 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı, Komisyonumuzun 4 . 5 . 1967 tarihli toplantısında ilgili bakanlık temsilcilerinde iştirakiyle her yönden tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının genel gerekçesinde belirtilen hususlar ve bunlara mütedair temsilcilerin verdikleri tamamlayıcı bilgiler Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmekle beraber metne vuzuh vermek maksadiyle tasarının 1 nci maddesinin (B) fıkrasının ikinci bendinin son satırındaki, «çeşitleri» kelimesinden sonra, «TKİ ce hazırlanacak teknik şartname ve yönetmelik esasları dairesinde» cüm-

lesinin ilâvesi uygun görüldüğünden madde bu şekilde tadilen, diğer maddeler Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Balıkesir <i>H. Â. Türker</i>	Sözcü Gaziantep <i>Z. İslâm</i>	Balıkesir <i>M. Güler</i>	Manisa <i>F. Ulusoy</i>
Sivas <i>A. Çekemoğlu</i>	Erzurum <i>O. Alihocagül</i>	Afyon Karahisar <i>M. K. Karaağaçhoğlu</i>	Afyon Karahisar <i>A. Karayığit</i>
Konya <i>A. Onar</i>	Giresun Kanuna prensibolarak muhalifim, gerekçesini tevdi edeceğim <i>İ. Topaloğlu</i>		İstanbul <i>Ş. Akyürek</i>

Muhalefet Şerhi

Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler Komisyonu Başkanlığına

6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair tasarısını aşağıdaki hususlar dolayısıyla muhalif kaldım.

1. T. K. İ. nin özel teşebbüs elinde bulunan linyitleri alıp kendi depolarında sattırmak, özel teşebbüs ile Devlet Sektörü arasında ikincisinin aleyhine bir çok zararlar doğuracak ve lüzumsuz dedikodu ve Devlet müessesesini yıpratıcı hâdiselere yol açacaktır. Linyitler bilindiği ve hile kolaylıkla toz haline gelen ve uzun süre stok halinde tutulduğu zaman yanma tehlikesi ile karşı karşıya kalır. Esasen bugün her linyit ruhsatı alan vatandaş maden işletmeciliği yapacak nitelikte değildir. Bunların durumu daha başka karışıklıklar doğurur. Dedikodulara yol açar.

2. Devlet Sektörü halen 2,5 milyon ton kadar linyit üretmektedir. Özel sektör ise 1,5 milyon ton üretir. Kömür ve kömür gibi sanayi ve sanayi hammaddesi kaynağı teşkil eden bir meta Devlet eli ile işletilmelidir. Bu anasanyeye girer. Ama bugünkü şartlar içinde dahi 1,5 milyon ton linyit üreten özel teşebbüs kendisi bir tevzi teşkilâtı kurarak kömürünü satmalıdır. Hükümet burada yardımcı olabilir.

Giresun Senatörü
İhsan Topaloğlu

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu

Bütçe ve Plân

Komisyonu

Esas No. : 1/748

Krar No. : 67

25 . 5 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 17 . 4 . 1967 tarihli 87 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 19 . 4 . 1967 tarihli ve 1421/6648 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderil-

C. Senatosu (S. Sayısı : 930)

mekle, komisyonumuzun 25 Mayıs 1967 tarihli 26 ncı Birleşiminde ilgili bakan da hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

I- Tasarı, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna, özel sektör maden kömürlerini de satınalmak imkânının verilmesini öngörmektedir. Gerekçede; kurumun istihsal etmekte olduğu kömürlerin ihtiyacı karşılamaya kifayet etmediği, bilhassa büyük şehirlerimizde, son yıllarda çok erken olarak hissedilmeye başlanan yakıt sıkıntısının giderilmesi zarureti muvacehesinde TKİ Kurumunun, senenin her mevsiminde özel sektöre ait linyit kömürlerini de satınalıp stoklaması ve bunları her an müşteriye satabilme imkânlarına sahip bulunmasının zorunlu görüldüğü; gerçekten, özel kömür madenleri ocak sahiplerinin, kömürlerinin büyük bir kısmının bilhassa yaz aylarında TKİ Kömür Satış ve Tevzi Müessesesince satın alınarak müessese aracılığı ile halka intikalini talebettikleri; kurumun da, resmî sektör maden kömürleri yanı sıra özel teşebbüsün maden kömürlerini de Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi depolarında sattırma arzusu etmesine rağmen, mevzuatın mer'î şekli ile buna imkân bulamadığı ve kışın en şiddetli aylarında halkın mahrukat sıkıntısının giderilmesinde âzami güçlüklerle karşı karşıya kaldığı belirtilmektedir. Bu itibarla, mevzuata, özel sektör maden kömürlerinin de satın alınmasına imkân veren bendin ilâvesinin faydalı ve zaruri görüldüğü, yine gerekçede ifade olunmaktadır.

Gerekçede belirtilen hususlar ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının verdiği geniş malûmat muvacehesinde, tasarı, komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler, komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan İstanbul <i>E. Adalı</i>	Bu rapor sözcüsü Aydın <i>İ. C. Ege</i>	Sözcü İstanbul <i>O. Gümüşoğlu</i>	Kâtip Tabii Üye Muhalifim Muhalefet şerhim eklidir <i>S. Küçük</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>R. Üner</i>	Ankara <i>T. Kapanlı</i>	Ankara Muhalifim Söz hakkım saklıdır <i>M. Vural</i>	Ordu Söz hakkım mahfuzdur <i>Ş. Köksal</i>
	Rize <i>O.M. Agun</i>	Yozgat <i>İ. Yeşilyurt</i>	

Muhalefet Şerhi

Yeraltı servetlerinin verimli şekilde işletilmesi, büyük sermaye, teknik bilgi ve teknik personel ile mümkün olabilir. Halen memlekette özel sektörün bu kapasiteye gelemediği maalesef bir gerçektir. Bu şartlar altında, özel sektörün üreteceği linyitlerin, yeraltı servetlerinin verimli şekilde işletilmemesi ve heder olmasını mucıbolacağı kanısıyla bu kanuna muhalifim.

Sami Küçük
Tabii Senatör

**Millet Meclisinin kabul ettiği
metin**

6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 22 . 5 . 1957 tarihli ve 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

B) Yukarıdaki fıkroda yazılı maden kömürlerinden kok, briket gibi diğer nevi kömürler ve bileümle tâli maddeler imal ve istihsal etmek ;

Devlet, özel idare ve belediyelerin ve bunlara bağlı işletmelerle, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseselerinin, özel teşebbüsün ve TKİ iştiraklerinin istihsal ettiği (A) fıkrasında yazılı kömürler ve bunlardan elde edilen kok ve briket kömürlerini ve koklaşma esnasında elde edilen tâli maddeleri ile bitümlü çeşitleri alıp satmak.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Cumhuriyet Senatosu Malî ve
İktisadi İşler Komisyonunun
kabul ettiği metin**

6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 22 . 5 . 1957 tarihli ve 6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

B) Yukarıdaki fıkroda yazılı maden kömürlerinden kok, briket gibi diğer nevi kömürler ve bileümle tâli maddeler imal ve istihsal etmek ;

Devlet, özel idare ve belediyelerin ve bunlara bağlı işletmelerle, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve müesseselerinin, özel teşebbüsün ve TKİ iştiraklerinin istihsal ettiği (A) fıkrasında yazılı kömürler ve bunlardan elde edilen kok ve briket kömürlerini ve koklaşma esnasında elde edilen tâli maddeleri ile bitümlü çeşitleri TKİ ce hazırlanacak teknik şartname ve yönetmelik esasları dairesinde alıp satmak.

MADDE 2. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

**Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin**

6974 sayılı Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Kanununun 2 nci maddesinin (B) fıkrasının değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.